

CAP

VERMELL

nº 151

Capdepera i Cala Rajada

març 1.994

PORTALET

Cap Vermell

març 1.994
Nº 151

Obra Cultural Balear
Capdepera
i
Cala Rajada

L'hem fet:

Joan Rai.
Pep Terrassa.
M. Antònia Gomis.
Jaume Fuster.
Paco Galià.
Sebastià Ferrer.
Joan Espiritusanto.
Miquel Ferragut.
Llucià Sirer.
Isidor Rodríguez.
Andreu Genovart.
Toni Melis

Dipòsit legal 1197/80.

Imprimeix:

Tirrena (Manacor).

*Els col.laboradors
d'aquesta revista expressen la
seva opinió als articles firmats*

Cap Vermell.

**Apartat de correus, 69.
Capdepera.**

El Dia de les Illes Balears, que no ha estat un sinó dos (5 i 6 de març), ha passat, un cop més, absolutament desapercbut per a la pràctica totalitat de ciutadans de la nostra Comunitat Autònoma. Sols els polítics i els seus convidats han celebrat la efemèrides, enmig d'una indiferència general que a nosaltres ens sembla preocupant.

Hi ha hagut actes a tots i a cada un dels pobles i viles d'aquestes terres? Heu vist senyeres onejant a façanes i balcones? Se'ns ha estimulat a la participació? Han celebrat, els partits polítics, actes amb els seus militants i simpatitzants per tal de commemorar l'Estatut? Hi ha hagut un sol acte -solament un- que engrescàs la ciutadania a sentir-se membre d'un projecte comú?

És evident que als nostres polítics, que s'omplen la boca d'autonomia i fins i tot d'autogovern, els ha passat per alt el detall que governar un país va més enllà de qüestions purament materials i econòmiques. Els cadells de la burgesia catalana de finals del s.XIX s'adonaren que si la seva classe social volia governar s'havia de modernitzar i culturitzar. Aquell esclat que desembocà en el Modernisme, suposà la definitiva catalanització del Principat. Els nostres burgesos, els de les Illes, encara no l'han fet aquest exercici. Els nostres burgesos -les classes enriquides amb el turisme- segueixen conformant un magma incult que es creu que la modernitat consisteix en tenir un Miquel Barceló a la sala d'estar o en vestir Lacoste i manar un cotxe esportiu.

Les nostres Illes seran un poble moder d'Europa en la mesura que els seus ciutadans, tots ells, se sentin partíceps d'un projecte en comú. La cultura i la llengua n'han d'esser la pedra angular i els nostres polítics són els responsables de posar els mitjans per a que aquests aspectes esdevinguin la locomotora del nostre progrés.

Ens poden fregar pel nas tots els paràmetres de creixement econòmic d'aquesta Comunitat. És igual. El Dia de les Balears, any rere any, s'encarrega de demostrar-nos que no som un poble cohesionat, ni il.lusionat ni amb confiança en ell mateix. I això vol dir que davant la més mínima adversitat, difícilment es podrà apel.lar a una solidaritat que no hem conreat en temps de bonança.

Molt hauran de canviar les coses si no volem seguir essent una autonomia de tercera. Malauradament, les nostres classes dirigents en lloc d'ajudar fan nosa per a la definitiva presa de consciència del nostre poble.

POLITICA LOCAL. El mes de gener, el regidor del PSM, Tomeu Garau "Bombu", presentà la seva dimissió com a membre del Consistori adduint motius personals i de cansament i una manca de motivació per seguir duguent a terme la tasca que fins ara havia vingut fent a l'equip de govern. Amb una paraula, s'ha cremat. El comité local del partit va emetre un comunicat (que publicarem en el número anterior) recolzant i valorant positivament la feina duta a terme fins ara. El segon de la llista, Francesc Vives "Llissa" el substituirà i, segons sembla, podria fer-se càrrec de l'important àrea de turisme municipal. Aquest canvi de persones no posa en perill la continuïtat del pacte de govern que, amb tota seguretat, es mantindrà en el futur immediat.

D'altra banda, s'ha consumat la substitució del regidor del PSOE, Lluís Ladària, per Climent Alzina, el qual, a més de les tasques de participació ciutadana i festes, es farà càrrec de l'àrea de cultura. D'entrada, la seva feina en l'organització de les Rues, podem considerar-la positiva.

ANÒNIMS. Pere Nadal segueix d'actualitat. Després de la seva espectacular dimissió i subsegüent ruptura del pacte de govern municipal, ha estat notícia a la premsa de Ciutat, amb motiu d'haver estat objecte d'amenaçes molt greus a través de notes anònimes del pitjor gust. Els fets varen esser denunciats a la Guàrdia Civil i es practicà una detenció del presumpte autor dels grollers missatges rebuts per Pere Nadal. Si aquesta revista pot considerar positiva o no l'actitud política d'en "Rabassó" en l'afer que el dugué a deixar l'equip de govern, és una cosa; però el que tenim clar és que actituds

i fets com el dels anònims els consideram condemnables i mereixedors de tot el nostre menyspreu i rebuig.

RECICLATGE. A Capdepera, i promogut per l'Ajuntament, es celebrà el dia 24 de febrer, una reunió per a estudiar la viabilitat de dur a terme un programa de reciclatge dels fems de l'illa que inclouria l'establiment d'un centre de selecció i tractament de residus sòlids.

La reunió comptà amb la presència de nombrosos batles i regidors del Llevant i Pla de Mallorca, així com amb una representació del Consell Insular, els quals mostraren un evident interès pel projecte de l'empresa alemany KESKE, promotora del projecte.

Els plans del CIM de cremar tots els fems, amb la corresponent contaminació que això suposa, tenen una alternativa seriosa. De cada vegada sembla més evident que el reciclatge no es fa perquè als governants no els interessa; la gent sí que hi està disposada.

PRESSUPOST. Sembla que els pressuposts municipals es troben enllestits. Al manco el batle donà a la premsa uns avanços del projecte. El problema rau en la quantificació i tractament del dèficit i/o endeutament que ningú aclareix si arriba als vuit-cents milions (l'oposició) o no arriba als dos-cents (equip de govern), biaix evidentment massa ample i que ens fa pensar que algú, govern o oposició, està deformant les xifres.

SOPAR 150. El dia 4 de març ens reunírem els quatre col.laboradors de sempre i un parell de l'ectors empedreïts per a celebrar un sopar de companyonia. L'excusa era que havíem arribat al número 150 d'aquesta revista. El sopar va esser bo, ens prometerem altres 150 números i embastarem un programa de ràdio que, quan rebre aquest exemplar, ja estarà en marxa. Del sopar en sortiren, també, moltes idees per al futur de "Cap Vermell", noves seccions, ampliació de col.laboradors, millora de la presentació, etc.

ESGLÉSIA DEL CARME. A la parròquia de Cala Rajada s'estan fent una sèrie d'obres per a millora de l'edifici, centrades principalment en la casa rectoral. S'està canviant l'instal.lació sanitària, l'enrajolat, la cuina, etc. Per ajudar a sufragar la despesa d'aquestes obres s'han posat en marxa distintes campanyes, entre elles el sorteig d'obres d'art.

CORAL. El cap de setmana del 25 al 27 de febrer, la Coral S'Alzinar es desplaçà a la veïna Menorca, on els seus integrants i acompanyants -en total 72 persones- passaren unes jornades de "descans". Així mateix, convidats per la coral de Ferreries, celebraren un concert a l'església de Sant Bartomeu, d'aquella localitat al que assistí, entre d'altres, el President del Consell Insular de Menorca, Joan Huguet. Segons les notícies que en tenim, tot va discórrer en un clima de camaraderia, en el que no hi mancaren ni la "marxa" ni les excursions per les contrades més interessants de Menorca.

VETLERIES. Aquest hivern s'ha revitalitzat la tradició de les vetleries. Concretament, sabem de l'existència d'una d'elles que ha estat treballant la palma com sempre s'ha fet en aquest poble, traguent-ne un bon profit. Així, l'obra feta es dugué a vendre al mercat de Porreres, on es recaptaren prop de cent mil pessetes que es destinaran a les obres de la Parròquia de Sant Bartomeu.

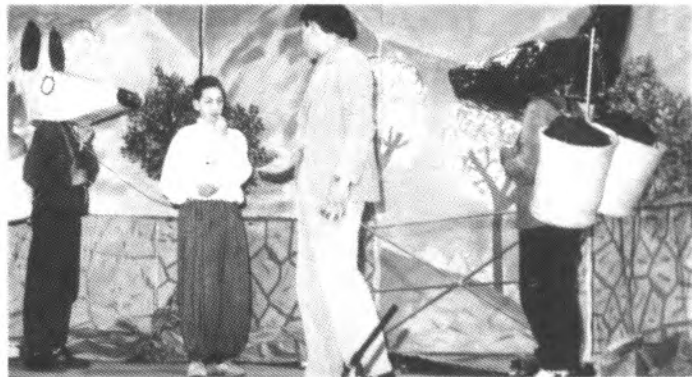
PRATS. El conegut porter del Mallorca, el gabellí Antoni Prats, fou entrevistat a un dels darrers números de la revista "Brisas" per Llorenç Capellà. A les cinc planes de conversa, fresca i relaxada, hi trobarem moltes referències a Capdepera, als seus companys i a l'ambient futbolístic de la nostra vila. Així mateix, el dia 9 d'aquest mes de març, Prats fou, una vegada més, convocat per Goikoetxea per formar part de la selecció espanyola Sub-21, i encara que no arribà a jugar, el poguérem veure per la televisió, al costat de Javier Clemente.

BAR. Si a Cala Rajada això és el nostre pa de cada dia, un nou bar a Capdepera sempre és notícia, i a més si aquest establiment obri les seves portes a la Plaça des Sitjar. Aquest és el cas del Bar Es Sitjar, recentment inaugurat en el cantó de l'esmentada plaça i el carrer Goya. Propietat de la família Siquier, sembla que s'han especialitzat en les clàssiques "tapes", amb connotacions "pobleres". Com no, els desitjam molta sort.

CASES. Les finques de l'IBAVI de Son Poca Palla duïen camí de convertir-se en una ruïna abans d'esser habitades. Ara sembla que, per fi, seran ocupades pels seus propietaris, tota vegada que s'estan efectuant les corresponents

adjudicacions.

TEATRE. Els alumnes de 8è del C.P. S'Alzinar de Capdepera representaren al Teatre Principal, l'obra OUS de SOMERA, una rondalla popular, amb prou èxit de públic i un bon quefer dels actors i actrius

NETEJA. Hi ha gent que segueix confont netejar un bosc, o bosc de bosc, amb destrossar-lo. Una imatge val més que mil paraules.

EN COS DE CAMISA

El guirigall de l'altre dia al Congrés és fruit de l'impuls democràtic promès pel President del govern espanyol.

RACÓ DELS MAJORS

SALVEM LA RESIDÈNCIA

Sí -i podem?- s'ha de salvar, rescatar d'una possible demolició aquest edifici singular, tan arrelat en aquest port pesquer, com és la "Residència" per antonomàsia, construïda per l'antiga *Organización Sindical*, i destinada a l'expansió, oci i temps lliure -especialment en els mesos d'estiu- dels productors dels temps del franquisme, avui ja treballadors jubilats i pensionistes que tant contribuïren al desenvolupament i prosperitat de la nació.

Així ho reclamen -la "Residència"- per a ells i els seus conciudadans més madurs que necessitaran un recolzament i un eixopluc on ser atesos dignament.

Els s'han fet creditors d'aquesta "Residència", o no?

J. PUJADAS

FRASES

A T.V.E.: "On hi ha música no hi ha delinqüència"

Jehudi Menuhin.

"El que tiene boca se equivoca" (gran veritat). Així, doncs, no ens creguem savis.

"Aquellos polvos traen estos lodos".

Semblant al nostre mallorquí "Tal faràs, tal trobaràs"

ANÈCDOTA

Es troben dos poetes vellets. Veuen en el portal d'una ésglesia, tombat, un al.lot. Un li diu a l'altre:

"O el marmol és de lana
o el muchacho es de bronce"
L'altre li contesta:
"No hay lana ni bronce
para un muchacho de once".

RAZON DE SER

La Junta Directiva es, entre otras cosas que dimanar de los Estatutos, esencial y sus principales funciones las podríamos resumir en:

Administrar, ejecutar los acuerdos adoptados en las asambleas, cumplir y hacer cumplir los Estatutos.

Los Estatutos establecen las funciones de los principales cargos de la Junta, Presidente, Vice-presidente, Secretario, Tesorero y un número determinado de vocales.

El carisma de un partido, club, sociedad o asociación, lo determina el modo de ser de su presidente.

De forma breve, me referiré a dos modelos de impartir la presidencia:

1.- La "presidencialista", que tiene en todo momento y como norma fundamental, el hacerse notar (ordenoy mando); no acepta de buen grado ni las sugerencias ni las críticas constructivas; no delega funciones, ni en su vice-presidente, ni da tareas específicas entre sus vocales. La asociación está anquilosada, atascada, no marcha, no se renueva, falta ILUSIÓN.

2.- El "demócrata", más que presidir lo que realiza es moderar las reuniones, delega funciones y asigna áreas de actuación entre sus vocales; el equipo trabaja con armonía, tiene responsabilidad y autonomía en sus funciones. La asociación camina, se renueva, la ILUSIÓN es permanente, al presidente se le respeta y admira.

José Tesouro Vallejo.

REBALL DE PREMSA

El suplement "Fora Vila verd", del diari "El Día del Mundo", ha dedicat un ampli reportatge a la platja de Cala Agulla. I no per la seva bellesa, indiscutible, sinó per una experiència iniciada de forma espontània l'any 85 i que ha estat estudiada per membres del departament de Ciències de la Terra

de la Universitat de les Illes Balears. Es tracta de les barreres de canyís que cada hivern col.locava "Es Faralló", com encara fa la nova concessionària, per a mantenir l'arena a la platja. Aquest senzill mètode ha esdevingut tota una alternativa a les regeneracions de platges fetes amb vaixells, pel MOPT, d'altra banda costosíssimes.

Aquesta és una part de l'article en qüestió. Jaume Servera, un dels investigadors, ens ha promès una avançament dels resultats de les seves investigacions i conclusions.

Avantatges i inconvenients

LA regeneració duita a terme a Cala Agulla per l'Associació de Veïns del Faralló presenta tres grans avantatges: Un baix cost econòmic i baix impacte en el Medi Natural, un baix impacte visual i bona qualitat de l'arena i el manteniment del equilibri de la platja sense molestar als usuaris. En canvi els

altres mètodes de regeneració, tant l'abocament d'arena de fons amb vaixells com la de dunes terrestres mitjançant camions tenen greus inconvenients: Un elevat cost econòmic i un fort impacte en el Medi, una baixa qualitat de l'arena perquè és arena molt més gruixuda, unes grues molesties als usuaris i la desesta-

bilització de l'equilibri de la platja com a sistema natural i dinàmic.

En canvi, el mètode emprat pels veïnats de Cala Agulla té un inconvenient i es el temps. No hi ha dubte que amb el sistema de les barreres de canya no poden acaramullar-se tones i tones d'arena d'una manera ràpida, d'avui per demà. S'ha de

menester temps, emperò en canvi, l'arena roman a la platja i no és manllevada per les ones.

Encara que l'Associació de Veïns del Faralló ja no té, avui dia, la concessió per al manteniment de Cala Agulla, els actuals concessionaris han mantingut la iniciativa dels veïnats donats els bons resultats.

ILLENCES

Iwan Llwyd

Els illencs
veuen els núvols baixos,
el vent i la pluja fuetejant llurs espatles:

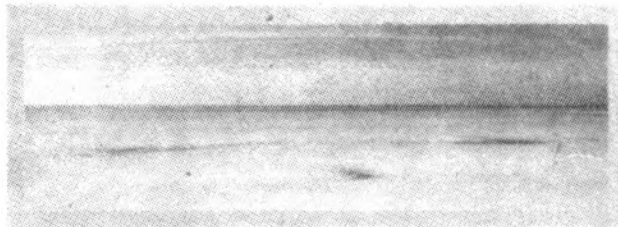
senyals de clima i història
damunt la salada pell de la gent de la mar:

malgrat l'estiu
i la marea de turistes
envaint sorollosa les desertes platges,
accents estrangers
i diners preparats per a comprar el sol:

malgrat l'hivern
i les ones esmicolant les roques,
l'oceà de bell nou
exigint el seu incondicional tribut:

malgrat la volubilitat de les estacions,
els illencs continuen,
amb la seua estranya parsimònia,
caminant pels viaranys de la inhòspita terra,
llaurant els aspres camps;

apropant-se a l'horitzó,
abraçant-lo tot
com l'ona acarona la platja.

R
A
C
Ó
de
C
U
I
N
A

Salmó Marinat**Ingredients:**

1 kg de salmó sense espines
200 grams de sal marina (gruixa)
200 grams de sucre
3 cullerades soperes d'Eneldo

Així es fa:

Fer una mescla amb la sal, l'eneldo i el sucre. Després ficar la meitat a una font i col·locar el salmó al damunt. Cobrir el peix amb l'altra meitat de la mescla. Ficar-ho a la gelera tapat amb paper d'alumini.

Girar al dia següent. El segon dia el tornau a girar (en total 2 dies a la gelera).

Teure i passar-ho per aigua. I ja es pot menjar, això sí, tallant-lo en bocins molt prims.

Es pot congelar un pic fets els bocins

SEGONA DÈCADA, ANY 1

Recordareu que l'any passat, per aquestes mateixes dates, celebrarem els primers deu anys de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. Els actes que es dugueren a terme els mesos següents -record la magna exposició fotogràfica que ens va permetre albirar amb la mirada el llarg camí que ens havia portat de la incerta esperança a una joiosa realitat- no tenia només l'esperit festiu d'una fita repetida any rere any, sinó la satisfacció més tranquil·la que acompanya sempre a tota majoria d'edat.

En aquells moments, com ara mateix, ja vaig tenir un especial record per a la "part forana" i el seu indiscutible paper assumit en el progressiu assentament del nostre autogovern. Un paper que mai no ha tingut res de folklòric ni cosmètic, ni ha estat tampoc un simple adorn terminològic a l'hora de recercar els autèntics símbols d'una comunitat de la qual el Parlament que presidesc vol ésser el seu primer valedor.

L'aportació forana, doncs, no pot ésser qüestionada ni menyspreada a l'hora de valorar el significat de l'autogovern. I dins el conjunt d'aquesta aportació el reviure d'un poble sobirà que es va retrobant poc a poc, la tasca constant de les revistes foranes per ventura no està essent reconeguda en l'autèntica dimensió que la seva importància mereix.

Perquè important -i molt- és la vostra missió de normalització lingüística, essent com sou intermediaris privilegiats entre un poble que respira molt a prop de vosaltres i un bagatge cultural que només amb l'ajut d'aquesta tasca diària i constant podrà ésser assolit per un poble amb fam de saber que és, d'on ve i quines són les seves vertaderes senyes d'identitat. Aquesta lluita sorda en favor d'una normalització efectiva és un tret comú a un col·lectiu de publicacions que amb el seu esforç no fa més que enaltir una aspiració que tot poble té i que l'autogovern ha posat més a l'abast: el dret d'emprar la seva llengua sense complexos.

Els que formam part de l'organ de representació sobirana del poble de les Illes Balears, participam també d'aquest anhel per dotar als nostres ciutadans de les eines precises que ens ajudaran a recuperar el perfil diferenciador que ens és propi. Ja sé -i comprenc- que a molts els agradaria que aquest procés fos més ràpid, però no és senzill estructurar de bell nou una convivència harmònica i acceptable per a tots. Molts d'anys -massa- d'inèrcia com a poble pesen a l'hora de bastir un nou marc de futur. El camí però ja està fet, i les seves ginyes ens mostren per on hem d'anar i el pas que ens convé dur, malgrat els resultats no siguin, tot d'una, tan espectaculars com voldríem. I és que si es pretén combinar sense traumes les legítimes aspiracions i el respecte a unes regles del joc institucional que tots hem promès guardar, és necessària acompanyar tot impuls amb una adient dosi de paciència.

El Parlament de les Illes Balears no va, doncs, una passa per darrera del poble balear. És conscient que és un òrgan representatiu amb un nivell de legitimació democràtica impensable fa només onze anys. Una entitat oberta a les

vivències de la política de cada dia, la que ens afecta més directament a tots i damunt la qual són majors les possibilitats d'actuar del ciutadà illenc.

Com a President del Parlament de les Illes Balears jo vos demanaria, doncs, paciència i confiança, amb la tranquil·litat que suposa saber cert que el camí iniciat -prudent i reflexiu- no s'aturarà fins arribar a la fita màxima. Avançarem a poc a poc i amb bona lletra dins aquest apassionant procés que ens permetrà suportar crisis, abatiments i dubtes, tot sabent que l'objectiu és una meta de maduresa com a poble, com a comunitat adulta que porta dins les seves mans les regnes del seu destí.

I a vosaltres, periodistes forans, vos deman que ens ajudeu a dur endavant aquesta tasca. Que empreu els mecanismes que vos acosten a un poble del qual sou legítims portaveus, per tal de predicar amb tot el rigor els trets del nostre autogovern, quan ja queden molt lluny aquells primers dies d'incertesa i una mica de por, quan tot estava per fer i només una confiança sense límits ens impulsava a exercir de representants il·lusionats d'un poble que havia decidit tornar a ésser ell mateix.

Sé positivament que podem comptar amb vosaltres. I vos vull donar les més sinceres gràcies en nom de tots els membres del Parlament de les Illes Balears. Ells -nosaltres- sabem perfectament que cap esforç en favor de la recuperació de la vostra identitat mai no tindrà valor si no arriba de bon de vera al cor d'un poble que vosaltres teniu el privilegi de conèixer millor que ningú.

CRISTÒFOL SOLER I CLADERA

President del Parlament de les Illes Balears

INAUGURADA LA TORRE DE VIGILÀNCIA DE NA BURGUESA

Aquesta torre és la primera de les dotze que es construiran a tota l'illa de Mallorca.

A la part més alta de la serra de Na Burguesa, dins terrenys de la finca de S'Hostalet, una de les zones més castigades aquest passat estiu pels incendis forestals, s'ha instal·lat una torre de vigilància-observatori per aturar l'aparició de futurs incendis. Sobre el mes de maig, inici de la campanya de prevenció d'incendis, es començarà a utilitzar la torre.

El passat dia 28 de gener va tenir lloc l'acte d'inauguració de la torre de Na Burguesa; al mateix hi assistiren, a més del Conseller d'Agricultura i Pesca, Pere J. Morey, els

ajuntament de Palma i Calvià, el director general de "Sa Nostra", el coordinador de Protecció Civil i ICONA. "Premsa Forana" fou present a l'acte per mitjà del seu president, Carles Costa, i altres representants de diferents publicacions.

La iniciativa d'aquesta torre i de les altres que la seguiran sorgí a rel dels nombrosos incendis que el passat estiu destruïren gran part dels boscos de l'illa; s'ha realitzat gràcies a la financiació de "Sa Nostra", que ha firmat un conveni amb la Conselleria d'Agricultura i Pesca; l'entitat financera col.laborarà materialment en la campanya de prevenció i extinció d'incendis. El cost aproximat d'aquest projecte ha estat de poc més de dos milions de pessetes. La Conselleria destinarà per la seva banda, 640 milions per fer front a aquest problema forestal. Aquest pressupost representa un augment de 240 milions respecte a l'any passat.

Característiques de la torre. Aquesta té una alçada de 10'5 metres i un pes aproximat de 2.900 kgs.; es presenta amb una base triangular i una planta hexagonal, les escales són laterals i en forma d'espiral. El material de construcció està format per perfils metàl·lics d'acer, poguent aguantar l'estructura vents de fins a 120 kms./hora.

A més compta amb un aturallamps, prismàtics, emissora fixa i plànols de la zona.

JAUME CASESNOVES

PER CAMINS I TORRETERES

Nou llibre de poesies de Bernat Cifre

L'amic Bernat Cifre, de Ca'n Garrit de Pollença, és professor de llatí a l'Institut "Ramon Llull" de Ciutat. Dirigeix corals, dóna conferències, pronuncia pregons festius i col.labora (ara no tant) a la premsa ciutadana i forana. A les portes dels seixanta anys hi duu quatre llibres de prosa poètica -majorment interpretació lírica del paisatge mallorquí- i dos llibres de versos. D'aquests, el darrer que acaba de presentar, "Per camins i torrenteres", és un recull de quaranta-cinc poemes de temes i mètriques varies. Destaca el titulat "Pollença", un himne o oda que, en vuitanta entons alexandrins, desgrana una lletania geogràfico-toponímica del terme, amb profusió d'imatges. Dels dotze sonets triarem els dos dedicats a la mort de la seva mare, a qui va dedicat el llibre, car ella havia estat sempre lectora i jutgessa silenciosa del fill.

Tant pel que diu el prologuista, Antoni Amorós Borràs, ex-professor de Lletres, i després el propi autor, en forma d'"Advertiments", com pel que es dedueix de la simple lectura d'aquestes pàgines, veim que es tracta de versos transparents i sonors, amb gran treball de rima i ritme, com si volgués perllongar -a partir d'enfocaments personals- els dictats o principis de la prestigiosa Escola Mallorquina que, partint de Costa i Alcover, la podem fer arribar a Gayà, al P.Colom i a Dolç (en la seva primera època).

Hem parlat amb l'autor i el trobam il.lusionat, ple de fe en la poesia i en el seu poder formatiu. Per la nostra part creim en la sensibilitat i lirisme de Bernat Cifre, i donam per vàlida l'aportació poètica del pollencí. Enhorabona.

CARLES COSTA

Biblioteca Municipal

S'Auba

(Xarxa de biblioteques del CIM)

Carrer Hernan Cortés, 44
Cala Rajada

Oberta, dies feiners de 16 a les 20 hores
Telèfon: 56 49 32

Ajuntament de Capdepera

BIBLIOTEQUES
DE
MALLORCA

Aportació a l'història de Capdepera

Les passades festes de Nadal, es va fer la presentació del llibre de Jaume Alzina i Mestre, *Població, terra i propietat a la comarca de llevant de Mallorca (segles XVII/XIX-XX). Municipis d'Artà, Capdepera i Son Servera*. El llibre és un compendi de la seva tesi doctoral realitzada sota la direcció de la professora gabellina Isabel Moll Blanes.

Una tesi doctoral és un treball tècnic, minuciós i documentadíssim, característiques que contrasten amb els llibres de documentació realitzats per Llorenç Lliteres i Antoni Gili, així com altres publicacions que fins ara formaven el cos bibliogràfic sobre el nostre municipi.

En Jaume estudia la comarca de Llevant en base a la distribució de la terra i l'evolució de les variables demogràfiques: població, crisis demogràfiques, migracions, natalitats, mortalitat, nubcialitat, etc. A partir de l'anàlisi de les dades descobreix un precoç procés de modernització del nostre poble i una activitat econòmica ben vitenca.

...un dels fets que més criden l'atenció és el comportament demogràfic de Capdepera que, just al voltant de mitjan segle XIX, no només no experimenta cap saldo migratori negatiu, sinó que consolida un procés de desenvolupament extraordinàriament particular. Així ho reflecteixen els seus indicadors demogràfics fonamentals. Hom destaquen la caiguda de la mortalitat ordinària i, principalment de la mortalitat infantil; però també la reducció de la natalitat i de la fecunditat, que són les més baixes de la comarca, sinó que fa pensar en el paper essencial que degué jugar la contracepció.

Capdepera es revela com el municipi més dinàmic i diversificat on les activitats no específicament agràries (obra de palma i activitats marítimo-pesqueres i comercials lligades al sorgiment de Cala Rajada) assoliren una especial significació.

El treball ens confirma allò que molts sabíem per referències orals, es a dir, que Capdepera, en el segle passat, tengué un important augment de població i una intensa activitat econòmica i cultural que expliquen la creació de la societat "La Palmera", un comerç marítim molt actiu, uns alts índexs d'alfabetització, la formació de la comunitat evangèlica, etc.

És una llàstima que no hi hagi estudis sobre la nostra història local més recent perquè li haurien ajudat moltíssim a treballar les dades optingudes i a profunditzar en el coneixement del nostre passat. Tot i amb això, és una fita per a futurs estudis i obri nous camins a l'investigació.

Jaume Alzina i Mestre

**POBLACIÓ, TERRA I PROPIETAT
A LA COMARCA DE LLEVANT DE MALLORCA
(SEGLES XVII/XIX-XX)**

Municipis d'Artà, Capdepera i Son Servera

BATEC

La ciutat de Barcelona és una gran metròpoli, activa i dinàmica, amb tots els defectes i virtuts que li pertoquen.

Ara s'ha abocat a una revolució en el concepte de parcs públics i jardins urbans. Es tracta de crear un canvi radical en l'ús de les zones verdes, que provocarà una nova fisonomia i l'adopció d'uns criteris ecològics que, per evidents, no deixen d'ésser incomplerts.

La idea central és la de transformar les zones verdes típiques de ciutat, amb arbres aliens, flors i gespa, per parcs amb vegetals autòctons. Volen passar de la planta ornamental a la ecològicament rendible.

Això suposarà l'ús d'arbres, arbusts i plantes decoratives més adaptades al medi i, per tant, amb menys consum d'aigua, menys treball de manteniment i una disminució en l'ús d'adobs, herbicides i productes fitosanitaris.

És, senzillament, una dosi de sentit comú aplicada a la gestió dels jardins.

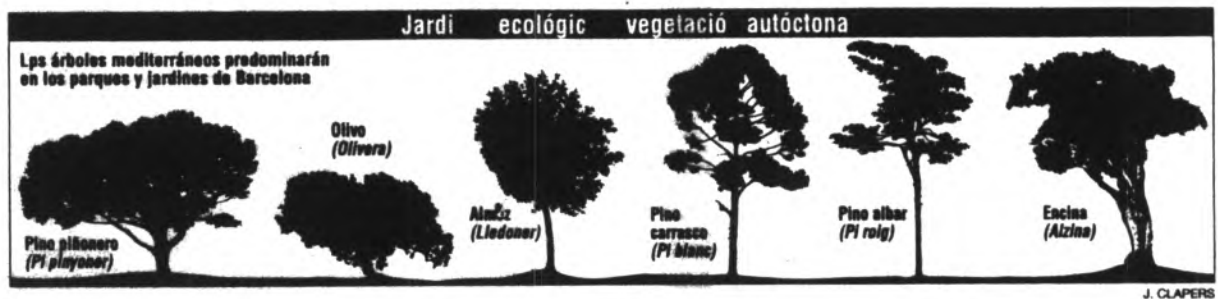
Però no bastarà un canvi de plantes (per si mateix prou interessant i avantatjós); el pla és més ambiciós. Fomentarà la presència d'ocells insectívors, de rates pinyades i de gamarussos que permetran controlar les poblacions d'insectes i

combatre plagues com la cuca del pi (de les que els gamarussos en són grans consumidors).

Aquí, al nostre municipi, seguim enlluernats amb el concepte de jardí típic: molta gespa, floretes i arbres de fulla caduca, grans consumidors d'aigua i de mà d'obra per tenir-ne cura. La qüestió no és crear jardins, gavetes o cossiols, sinó mantenir-los. Seria convenient fer un pensament i potenciar les plantes i arbres autòctons, més adaptats i amb manco necessitats. I reservar les zones purament ornamentals als llocs on estigui garantit el seu correcte manteniment: no hi ha cosa més lleja que un jardí o parc abandonats. Vegeu sinó la situació d'algunes zones verdes públiques del municipi: rotondes, jardinet de la Plaça dels Pins, avinguda Cala Agulla, carrer Gabriel Roca...

I per acabar, hem de començar a valorar l'existència dels vestigis de boscs autòctons que encara queden al casc urbà de Cala Rajada, aquestes illetes són vertaders pulmons visuals que hauríem de conservar i gaudir-ne, evitant que es veiessin convertits en femers.

TRES I NO RES

CAPDEPERA RÀDIO 107.5 FM

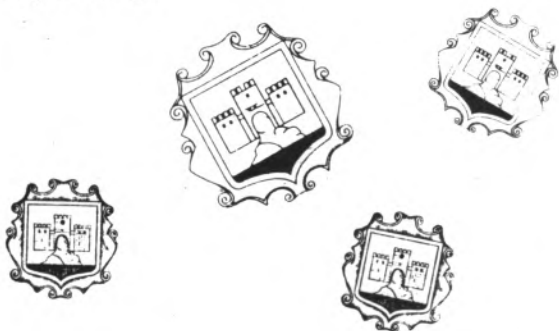
l'emissora del cap, al llevant del dial.

"Pin"

L'Ajuntament de Capdepera ha posat a la venda aquest Pin, per 300 "peles".

Aquesta iniciativa umpl un immens buit en el poble, ja que fins aleshores ningú s'havia atrevit a dur un projecte de tan gran transcendència.

Ja podem dur, i lluir, aquest símbol que ens identifica i uneix en un destí de futur comú. Això són doblers ben invertits, i no en parcs, carreteres o neteja - pot ésser una operació rendible! - perquè el pin està fet per crear una senyal d'identitat perdurable, entranyable i heretable. I tot amb un tamany de fàcil maneig i emmagatzematge.

Si el voleu no importa frissar, tanmateix no s'acabarà avui per demà. Això sí, hem de dir que queden molt bé penjats a jersei o camisa.

Jo ja tenc el meu! I tú, què esperes per fer-ho teu ?

DE MARCA

Sa mare va quedar sorpresa, tallada i sense paraula, quan el seu fill Joan, un nin de vuit anys, li digué tot rabent: "No les vull perquè no són de marca".

Mare i fill havien sortit per anar al mercat a comprar unes sabates esportives. Quan en Joan les va veure no digué que no li agradaven, sinó que no les volia perquè no eren de marca.

La mare ho comentava després a una reunió d'educadors i amb ella coincidien quasi tots els presents: Els al.lots són els primers que exigeixen que tant els vestits com el calçat siguin de marca. "Aquesta roda no hi ha qui l'aturi—deia una altra mare—; ja et pots esforçar per fer entendre que lo important és que el material sigui fort, còmode, útil, que et caigui bé, que el preu no sigui abusiu... els al.lots només veuen l'etiqueta de la marca".

Certament els efectes de la publicitat han penetrat fins al moll dels ossos. Si vas contra corrent ets un escopeter i a més de no entendre't encara t'humilien. ¿No seria bo que hi hagués molts d'escopeters i que un dia arribassin a ser majoria?

Serà necessari insistir més des de l'educació familiar que el vestir amb elegància no està barallat amb la senzillesa i que allò que distingeix els sers humans no és la marca del vestit ni del calçat i molt manco la qualitat o el nom de la colònia amb què es perfumen, sinó la personalitat, les obres i els valors de cadascú.

Andreu Genovart

ESPORTS

JUDO

Campionat Balear de Promeses

El Club Reshinkan obté 12 primers, 10 segons i 13 tercers llocs.

El darrer cap de setmana de febrer es celebrà el Campionat de Balears de Promeses, competició organitzada per la FBJ, en el mar habitual d'aquest tipus de trobades federatives: el poliesportiu de Calvià. Uns 130 alumnes procedents de diversos centres de judo de la nostra Comunitat Autònoma es trobaren a les 10'30 hores, per disputar una de les competicions d'àmbit federatiu amb més ressonància, a nivell infantil i aleví, a les Illes. Uns esportistes que, malgrat la seva tendra edat, mostren ja un gran talent i una excel·lent habilitat per a la pràctica del judo, amb unes tècniques que comencen a ser depurades, i que, sens dubte, prometen un gran futur per al judo balear.

Hi participaren deu gimnassos, però en aquesta ocasió hem de ressenyar l'autoritat del Reshinkan, especialment en la categoria de Sub-15 i femenina.

El club del Llevant mallorquí aconseguí 12 medalles d'or, 10 d'argent i 13 de bronze. A gran distància, altres clubs com el Muratore, amb 4 d'or, 5 d'argent i 6 de bronze; el Samurai, amb 2, 1 i 4, respectivament; o l'escola deportina Manyes, amb 1, 4 i 4.

Aquesta és la relació dels medallistes del club Reshinkan:

Medalles d'or: Jaume Gomila, Felipe Martínez, Sebastià Gomila, Moisés Ruiz, Pere Pascual, Xavier Terrassa, Maria Antònia Matemales, Magdalena Servera, Antònia

Massot, M. del Carme Fernàndez, Andrea Castrillo i Virgínia Zapico.

Medalles d'argent: Joan A. Martínez, Andreu Gelabert, Tomeu Albertí, Nati Lozano, Montse Rosselló, Sebastiana Sureda, Bàrbara Bauzà, Maribel García, Maria Antònia Mesquida i Cristina Martínez.

Medalles de bronze: Lluís Pastor, Víctor Viejo, Toni Bennassar, Pere Sureda, Fernando Martínez, Rafel Grimalt, Manolo Bravo, David Sansó, Cristina Martínez Ribot, Bàrbara Gomila, Teresa Sancho, Núria Gomila i Rosa Maria Villalba.

VIDAL

CROSS

Al circuit de Cala Moltó (Son Jaumell), el diumenge 26 de febrer es disputà el Campionat de Balears de Cross, per segon any consecutiu, organitzat pel Club Cap de Llevant i la Federació Balear d'Atletisme.

La prova, que a nivell local no va despertar l'interés que mereixeria un encontre d'aquest nivell, resultà perfectament organitzada, en un marc ideal.

Les classificacions foren les següents:

Júnior masculí: Guillem Femenias, Esteve Barceló, Llorenç Ros.

Júnior femení: Ana Saidi, Joana Barceló, Joana Cabanelles.

Sénior femení: Fina Hisado, Francisca Rosselló, Isabel Vaquer.

Sénior masculí: Juan Pablo Martínez, Toni Riera, Jesús Berzosa.

Promeses femenines: Soledad Mateos, Fátima Barceló, Magdalena Riutort.

Promeses masculines: Toni Mesquida, Vicenç Villalonga, Miquel Fernández.

Veterans: Jesús Rodríguez, Joan Barceló, Francisco Páramo.

Cap Vermell proposa i l'Ajuntament disposa.

Una de les coses que formen part de la memòria col·lectiva, com a poble, és la conservació i ús dels topònims (noms de llocs i accidents geogràfics). La recopilació i localització de nous noms, espais, cales, puigs i elements arquitectònics, constitueix una feina llarga però, segurament, interessant i útil que, al nostre municipi, no s'ha engegat encara. D'aquí l'existència de nombrosos conflictes i contradiccions a l'hora d'anomenar algun d'aquests topònims, per manca de criteris i estudis que recullin tota la riquesa lingüística que, dia a dia, desapareix, es transforma o, simplement, es substitueix. Un aspecte que crida l'atenció és l'existència de nombroses errades ortogràfiques i la creixent castellanització del nom de molts dels accidents geogràfics del nostre municipi. Això es fa molt evident a plànols i guies del terme de Capdepera.

Volem proposar, i de fet proposam, que l'Ajuntament prengui nota i més ara que, segons fonts municipals, existeix el projecte de fer una guia de carrers, i editi un plànol actualitzat amb els noms de tots els carrers correctament ortografiats i, lògicament, en català, corregint les nombroses errades existents i traduint els que encara resten en castellà. Sabem que, anys enrere, es va iniciar aquesta tasca, però encara hi ha carrers rotolats de distintes maneres ("Pozo" i "Pou", per exemple), i si això es justificaria per tal de mantenir alguns d'aquests rètols que presenten un cert valor artístic, no és el cas de la majoria d'ells.

És evident que aquesta tasca de correcció l'hauria de fer alguna entitat (O.C.B., o el departament de llengua catalana de la UIB), o alguna persona qualificada, com no en manquen

en el nostre poble.

La Normalització Lingüística, que sembla dormir en l'eterna pau dels justs, ha de començar a donar passes. Una d'elles és aquesta que proposam. I, sense ser qüestió de fer-ho d'avui per a demà, tampoc no es tracta de deixar-ho anar indefinidament.

Aquesta campanya es podria endegar per etapes, a mesura de les disponibilitats econòmiques, normativitzant els nous plànols que s'editin cada any i un nombre limitat de carrers en cada etapa.

PUBLICACIONS TURÍSTIQUES

Quan les perspectives per a la nova temporada turística són més que bones, hom parla d'invasió de turistes, l'Associació Hotelera de Capdepera ha editat un nou catàleg d'hotels de les cales del nostre municipi, en castellà, francès, anglès i alemany.

El fulletó ofereix uns comentaris sobre les nostres platges, artesanía, gastronomia, esports, excursions... A més, inclou una extensa relació d'hotels i serveis així com plànols de les nostres zones turístiques.

Per la seva part, el Patronat Municipal de Turisme ha editat una guia d'excursions a peu. Són nou itineraris de durada compresa entre mig dia i un dia sencer, que abasten les distintes zones naturals i d'interés etnogràfic del municipi. Moltes d'aquestes excursions es realitzen durant la temporada turística amb un guia. El format és tipus plànol, que permet una ràpida visualització dels distintes recorreguts i la identificació dels camins es fa mitjançant distintes colors.

Ambdues publicacions han estat realitzades i disenyades per Levon.

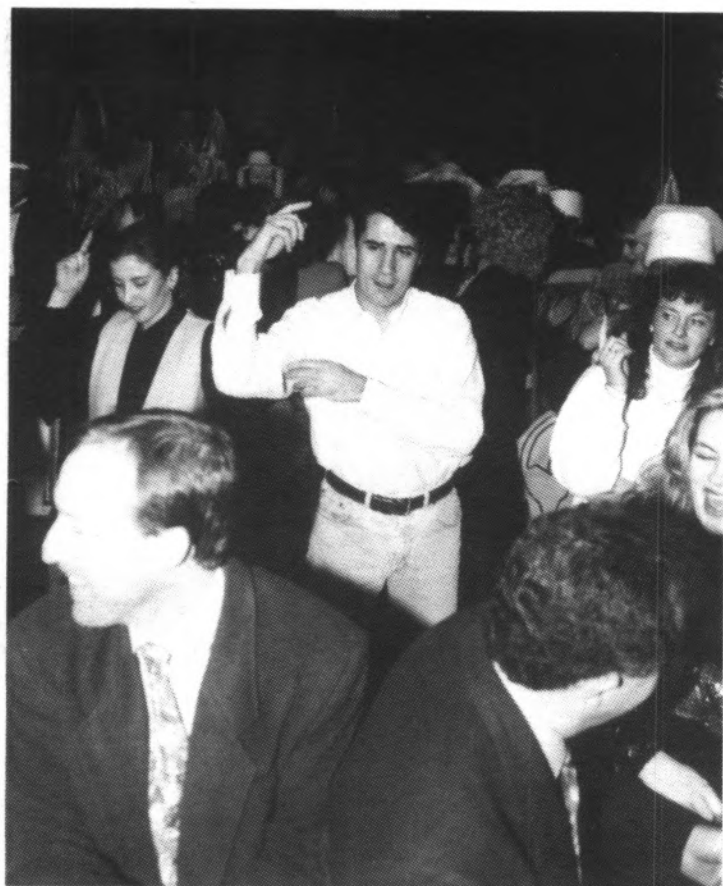

**CALA
RAJADA**
MALLORCA

Un

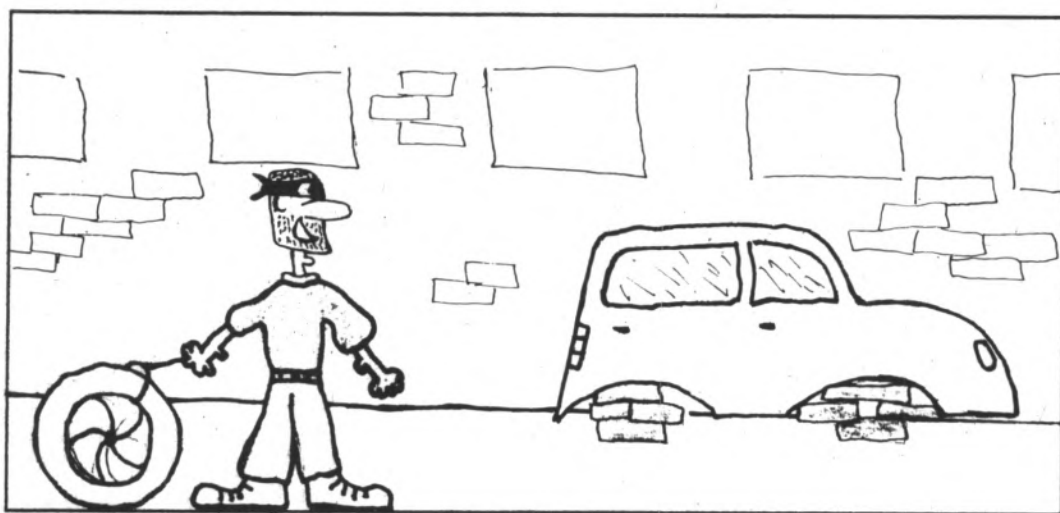

per aquesta foto.

“Saturday night” és una cançó que esta arrasant a pubs, discoteques i salons de ball. I és que la seva música, totalment aferradissa, es troba associada a un ball repetitiu i fàcil d’aprendre. Així doncs, als primers acords tots s’apunten a la filera i no és gens estrany veure padrins, padrines, al.lots, jovenetes i... fins i tot consellers, amb la mà a les anques o enlairades, dibuixant les figures d’aquesta dansa gairebé ritual. Mirau sinó a Joan Flaquer, marcant el ritme, absolutament entregat al ball de moda.

La tira...

d'en Toni.

el planeta verd.

ZEPA

El Consell de les Comunitats Europees, amb bon criteri, determinà unes zones per protegir les aus d'Europa, concretament es crearen sis-cents cinquanta-set espais protegits distribuïts pel Continent.

El Consell partia de dos principis:

a) les aus del territori europeu constitueixen un patrimoni comú, i és responsabilitat comuna la seva conservació.

b) per protegir les aus s'han de protegir els hàbitats, una garantia per a la conservació de les espècies.

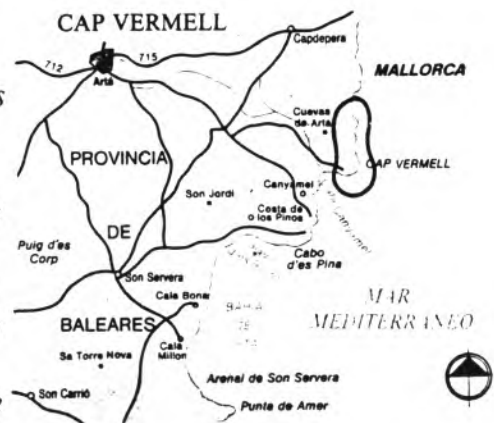
La Directiva (79/409 CEE) relaciona cent setanta-cinc espècies que necessiten mesures especials de conservació. Així, els estats membres de la CEE tenen obligació de conservar els territoris més adequats, en

número i superfície suficients per garantir la seva supervivència. Aquests territoris s'anomenen ZEPA (Zones Especials de Protecció de les Aus), i s'han d'adoptar mesures adients per evitar la contaminació, el deteriorament dels hàbitats i les perturbacions que afecten les aus (especialment durant l'època de cria).

Ja hem comentat que a Europa hi ha sis-cents cinquanta-set espais, dels quals cent trenta-nou són a Espanya (42'7% de la superfície total de la xarxa europea).

CAP DES FREU Y CAP FERRUTX

A les Balears hi ha catorze zones: tres a Eivissa, una a Menorca i deu a Mallorca.

A la comarca de Llevant s'han declarat com a ZEPA dues zones, que corresponen a tres indrets costaners; d'una banda, el Cap d'es Freu i el Cap Ferrutx, i d'altra el Cap Vermell. Les espècies especialment protegides són el corb marí, el falcó pelegrí, la gavina corsa, etc.

És notícia:

* La creixent oposició a l'incineradora de Son Reus. Ara per ara compta amb l'edhesió de més de setanta entitats, i convocarà, pròximament mobilitzacions ciutadanes.

* L'exposició "20 anys del GOB", preveu presentar-se a Capdepera, malgrat resti pendent de confirmar.

* Mentre tothom parla de la manca d'aigua que hi ha a Mallorca, Calvià i Santanyí posten per un creixement urbanístic fort. Després els seus batles anomenen insolidaris als pobles que no volen lèxpoliació dels seus aqüífers.

IMATGES DEL NOSTRE PATRIMONI

Molí d'en Cofeta

El molí està situat al cim del puig dels Molins, a unes terres que antigament eren comunes i pertanyien al Castell. Quan la desamortització de Mendizabal, l'any 1837, dites terres serien venudes per l'Estat i passaren a propietat privada. Fou quan en Sebastià Ferrer "Cofeta" hi construï el molí.

Durant la Guerra Civil, segons referències orals, el molí serví d'observatori.

Actualment es propietat d'estrangers. A sofert nombroses reformes que han modificat completament l'interior de l'edifici.